

PRISTUPNE TEHNOLOGIJE

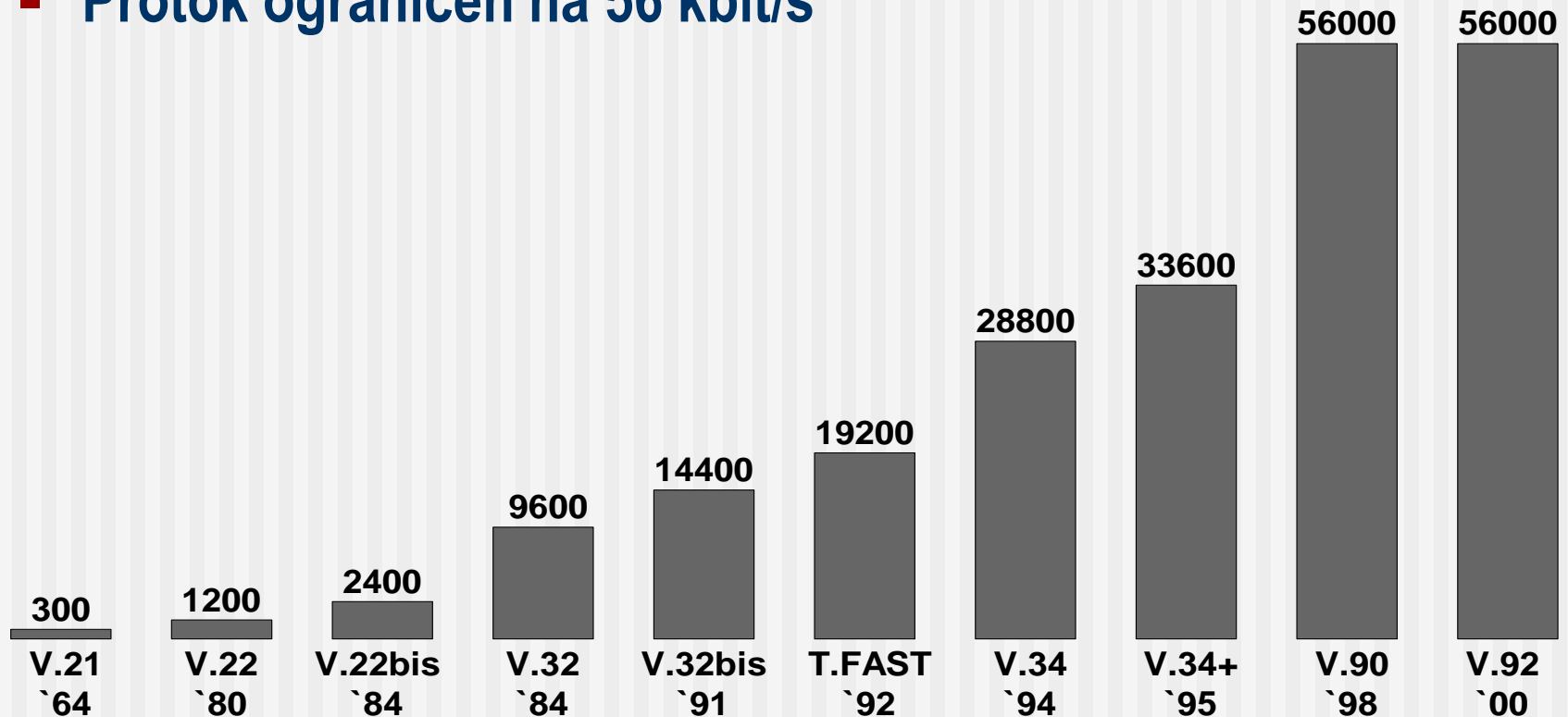
ADSL

Osnove DSL tehnologije

- DSL – *Digital Subscriber Loop*
– Digitalna pretplatnička linija
- Prenosi digitalne signale velikim brzinama preko tf parica:
  - koristi sofisticirane tehnike digitalnog prenosa
  - upotreba kompleksnih algoritama – DSP
- Bakarna parica povezuje skoro svaki dom i radno mesto
- Procena:
  - od **1 milijarde** parica samo **15%** neće se moći koristiti za DSL
- Prvobitna namena parica:
  - prenos govornog signala u opsegu 0-4000 Hz

Osnove DSL tehnologije

- 1964. godina – Pojava *Voice-band* modema (V.21)
- Protok ograničen na 56 kbit/s

Osnove DSL tehnologije

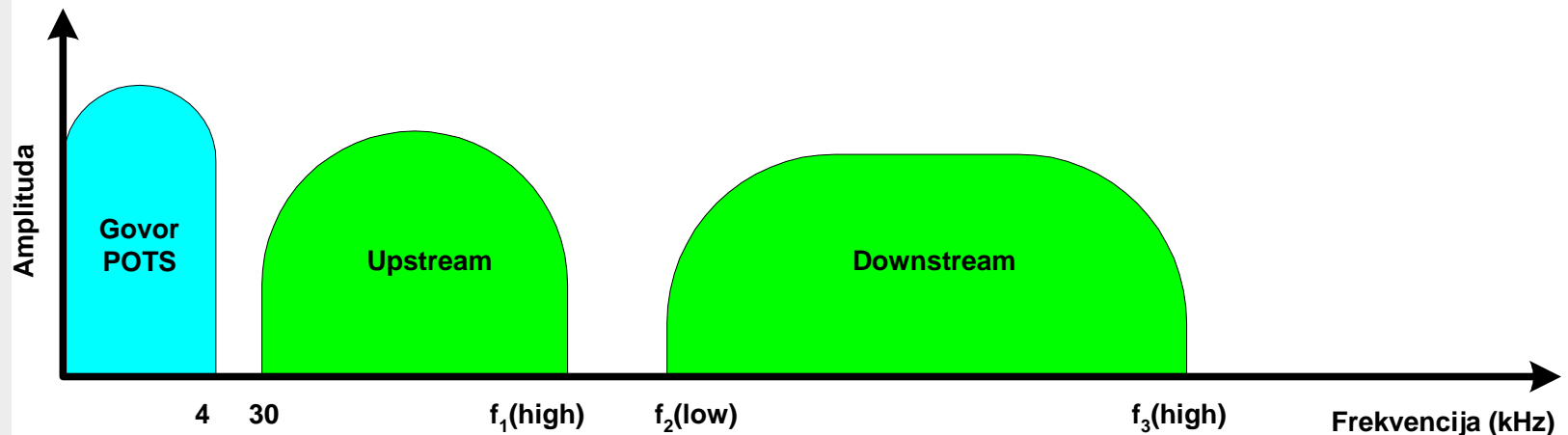
- DSL prenosi signale :
  - u **osnovnom** (*baseband*) opsegu
  - u **propusnom** (*passband*) opsegu
- DSL polazi od činjenica da je:
  - bakarna parica medijum sa širokim propusnim opsegom
  - ograničenje unosi centrala
- Razlika DSL i Voice modemi:
  - Voice modemi se nalaze na krajevima veze – ne u centrali
  - Kod DSL-a jedan od modema se **skoro uvek** mora nalaziti u kompaniji koja nudi DSL servis

Osnove DSL tehnologije

- DSL podržava:
  - standardizovane formate i protoke – T1 i E1
  - velike protoke – do 53 Mbit/s
  - istovremeni prenos govora, videa i podataka preko jedne parice, bez dodatnog ulaganja u infrastrukturu

- **simetričan** prenos podataka
  - brzina prenosa je ista u oba smera
- **asimetričan** prenos podataka (ADSL)
  - brzine različite – npr. *upload* mala, a *download* velika

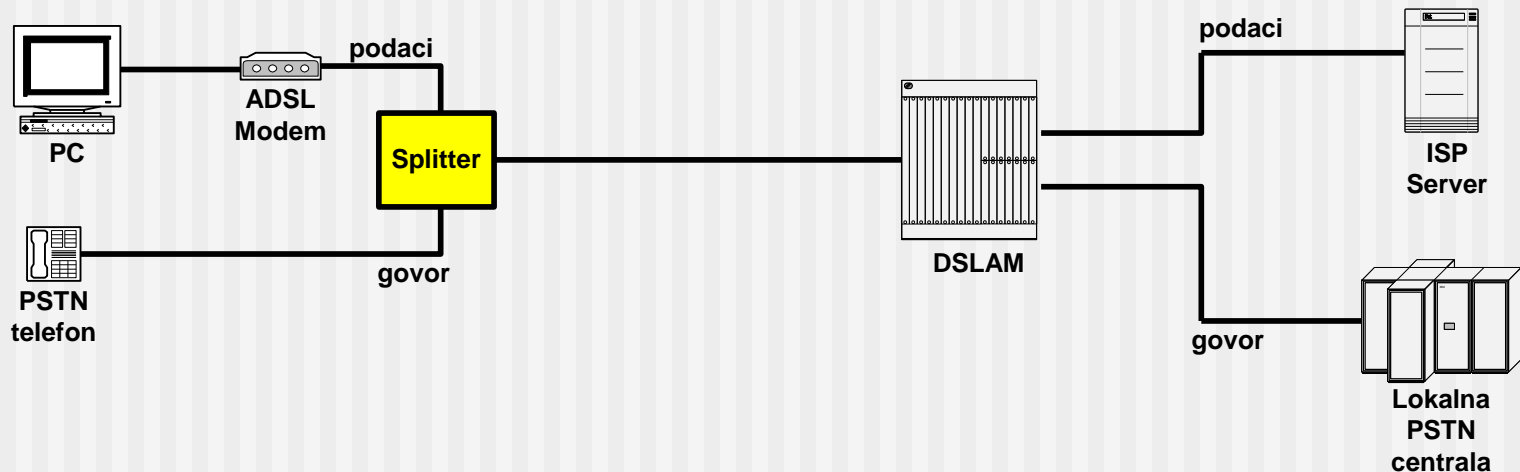
ADSL

- *Asymmetric DSL* – Asimetrični DSL
- **Najrasprostranjeniji DSL u praksi**
- Obezbeđuje “*always on*” vezu
- Frekvencijski opseg – donja granična učestanost veća od 25 kHz – ostavlja slobodno 0 – 4 kHz za POTS.

ADSL

- Uz postojanje **splitter**-a može da prenosi i POTS servis
  - Splitter kombinuje:
    - niskofrekventni signal govora
    - visokofrekventni signal za prenos podataka

ADSL

- U zavisnosti od razdaljine i k-ka parice dostiže brzine:
  - Download do **9 Mbit/s**
  - Upload do **1 Mbit/s**
- Ovakav saobraćaj odgovara:
  - Surfovanju po Internetu
  - *File Download-u*
  - Učenje na daljinu (*Distance learning*)
- 1993. ANSI i ITU-T usaglašavaju standard koji koristi DMT (G.dmt, G.992.1)
- Većina novih ADSL sistema se bazira na DMT modulaciji

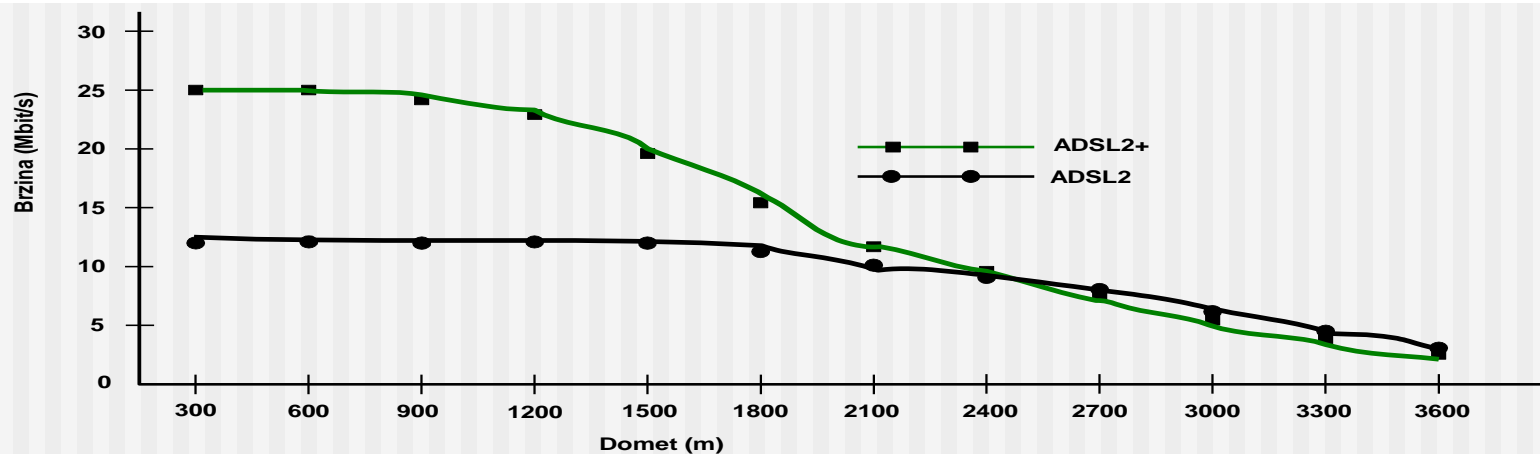
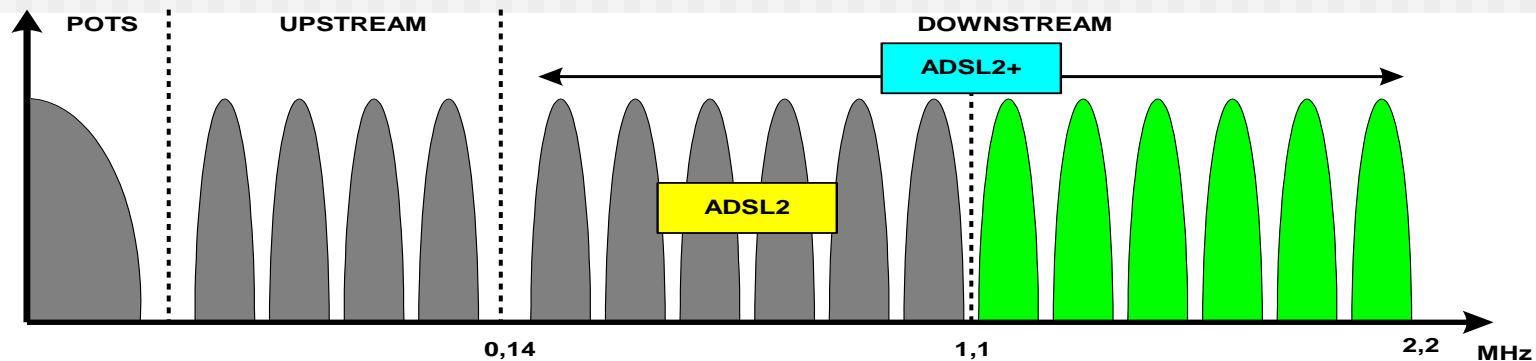
ADSL2, ADSL2+

- U julu 2002. godine odobrene su preporuke, **ADSL2**
  - G.992.3 – G.dmt.bis
  - G.992.4 – G.lite.bis
- Januar 2003. – odobrena preporuka G.992.5, **ADSL2+**
- Januar 2005. – G.998.1, **G.bond-ATM**
- Donešeni i neki aneksi koji dopunjuju ove standarde.

Familija	Opis	Odobren
ADSL	G.992.1 G.dmt	1999
ADSL	G.992.2 G.lite	1999
ADSL2	G.992.3 G.dmt.bis	2002
ADSL2	G.992.4 G.lite.bis	2002
ADSL2	G.992.5 ADSL PLUS	2003

ADSL2+

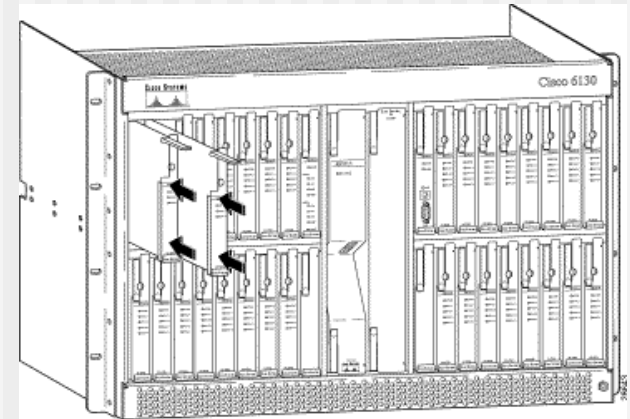
- ADSL2+ udvostručava propusni opseg i na taj način povećava brzinu u silaznom toku na kraćim paricama

DSLAM

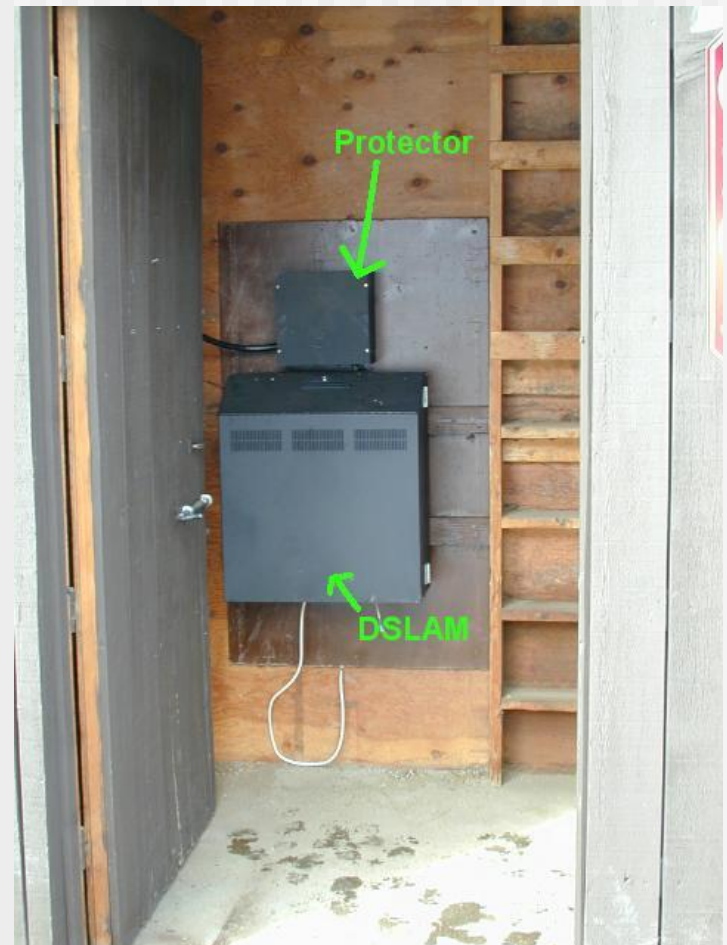
- DSLAM se nalazi u okviru **objekta krajnje centrale**
  - u DSLAM-u se završava DSL veza
  - u DSLAM-u se vrši **konverzija protokola** (recimo IP u ATM)
- Moguće je DSLAM-ove instalirati u izdvojenim stepenima
  - bliži je korisniku, a samim tim se povećava brzina
  - mogu se povezati i korisnici koji bi bili van dometa
- **Prva i druga generacija DSLAM-a se bazirala na IP servisu**
  - **povezivanje DSL korisnika sa ISP-om**
  - radili na principu “**best effort**”, nije postojao QoS
- Današnji DSLAM-ovi pored IP servisa nude i:
  - FRoDSL, VPN, VoDSL i druge servise za poslovne korisnike

DSLAM

DSLAM

- DSLAM bliži korisniku

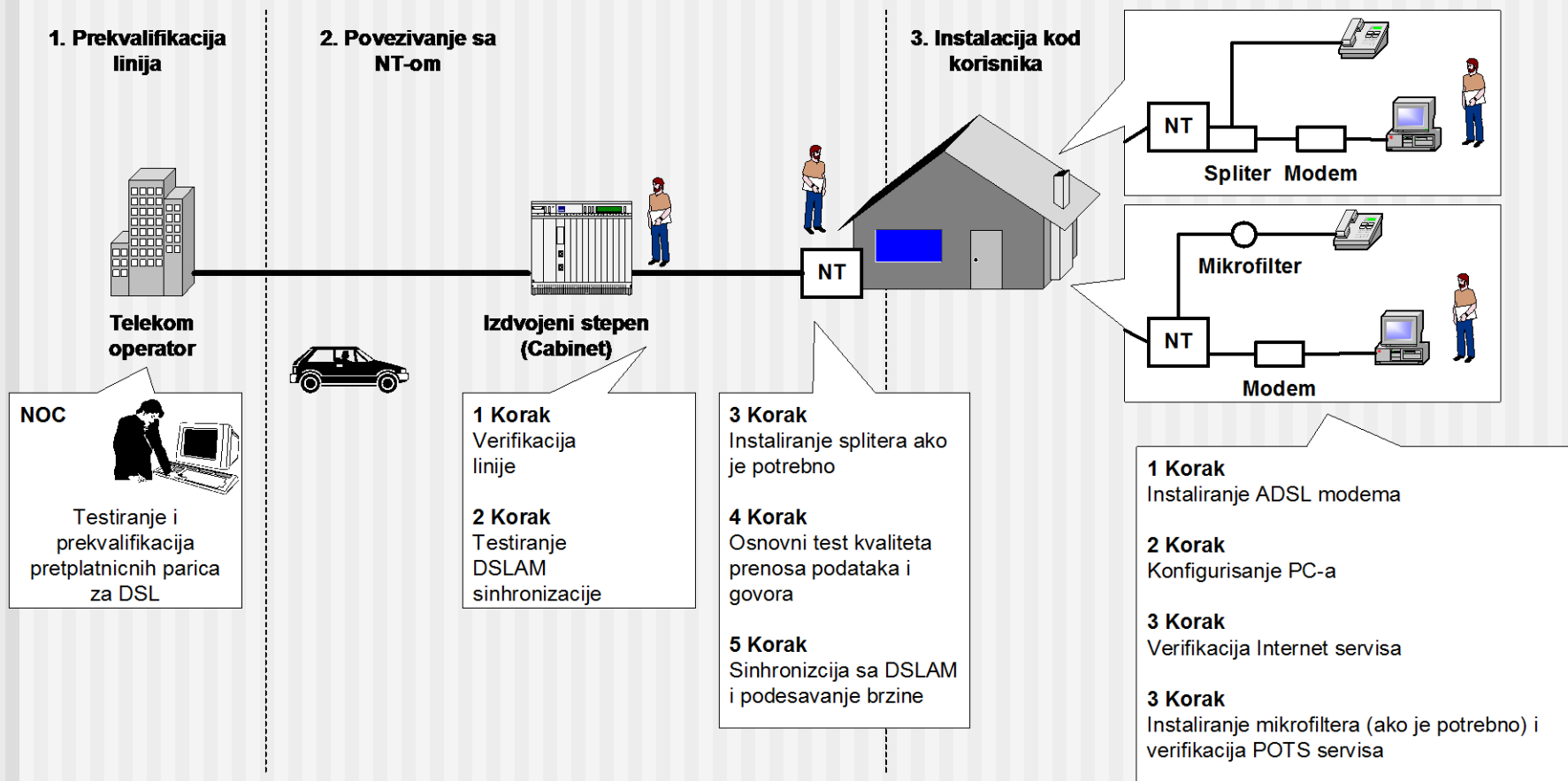

DSL modem

- DSL modem se nalazi kod korisnika
- Interfejsi prema korisniku:
  - 10Base-T, V.35, ATM, T1/E1,
  - noviji nude USB, IEEE 1394 (Firewire) i PCI za ugradnju u PC
- Postoje i IAD-i koji imaju
  - RJ11 interfejs za podršku govora (VoDSL)
  - video portove za video servise bazirane na DSL-u
  - HomePNA interfejse (kućna telefonska instalacija)
  - bežične mrežne interfejse (IEEE 802.11)

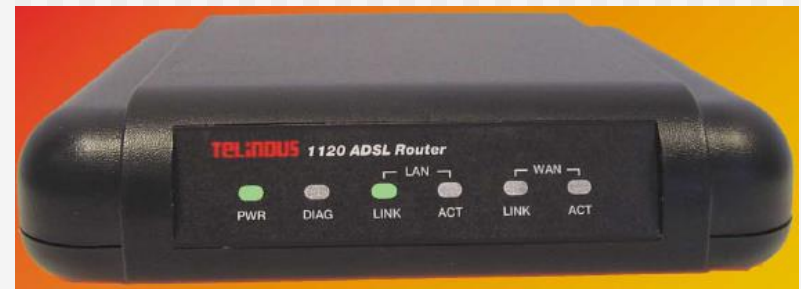
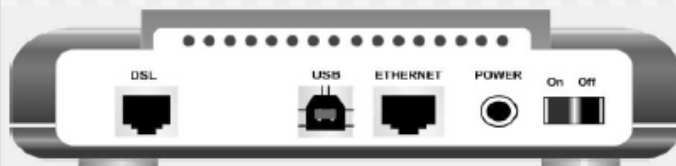
DSL modem

Opšti slučaj instalacije DSL uređaja:

DSL modem

- ADSL modem bridž i ruter/bridž
  - ATM enkapsulacija
  - 8 Mbit/s download, 1 Mbit/s upload
  - G.lite 1,5 Mbit/s download, 1 Mbit/s upload

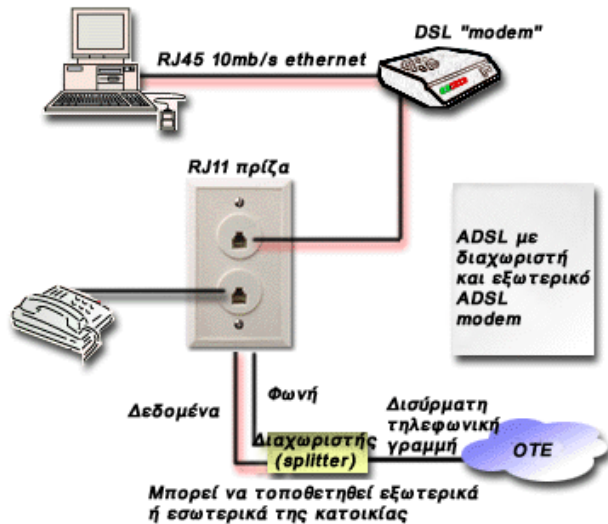
DSL modem

ADSL modem (PCI)

POTS razdelnici

DSL modem se povezuje direktno na utičnicu

Mikrofiltri

DSL modem se može povezati bilo gde na kućnoj instalaciji

